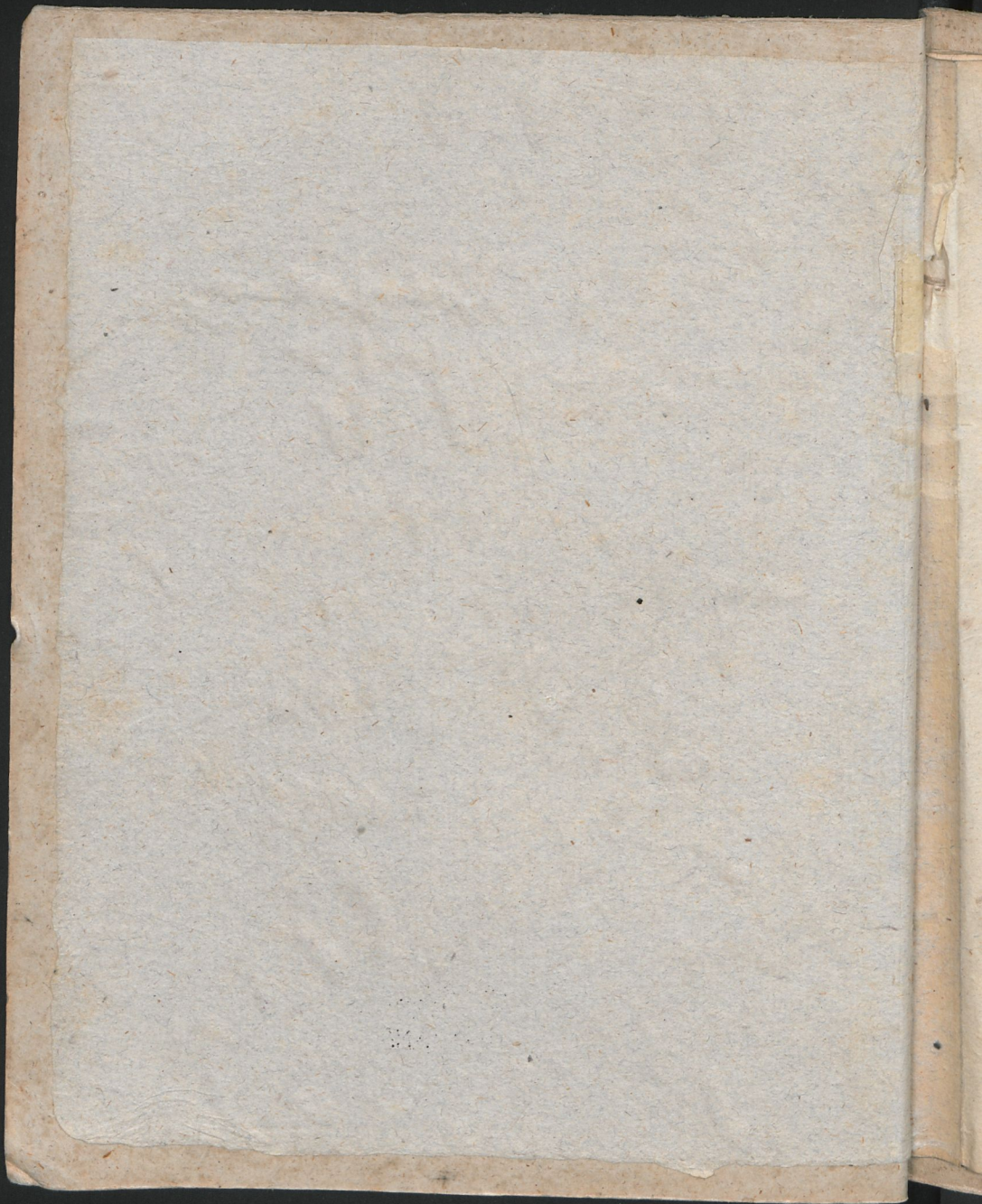

OK. 242 20

Z 6
1947

OK. 292

IV, 279

AD AVDIENDAM
ORATIONEM ADITIALEM

D. XXXI AVG. MDCCLXXXII

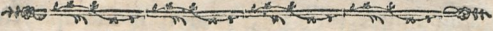
NOVI MVNERIS CAVSSA HABENDAM
RECTOREM ACAD. MAGNIFICVM
CELISSIMOS PRINCIPES
ILLVSTRISSIMOS COMITES
VTRIVSQVE REIP. PROCERES GRAVISSIMOS
COMMILITONES GENEROSISSIMOS
ET NOBILISSIMOS
HVMANISSIME INVITAT
IO GEORGIVS ECCIVS
MORAL. ET POLIT. PROFESSOR

Differitur

de vita Antecessoris in munere

B. HENRICI GOTTLIEB FRANKII

Quum sublato e viuis Henrico Gottlieb Frankio, se-
ne venerando et optime merito, in eius locum
succedere me iusserit Serenissimi Principis Electoris no-
stri munificentia: nihil profecto mihi magis annitendum
esse arbitror, quam vt in eodem officio administrando
vestigia viri doctissimi et integerrimi, strenue pro viribus
legam, eiusque virtutes maximas, assiduitatem et fidem
in obeundo munere, candorem in agendis negotiis, di-
ligentiam in perquirendis rebus ignotis, imitando refe-
ram: id quod etiam, Deo annuente, me facturum et
spondeo, et confido. SENECA in quodam loco *) di-
cit: *Aliquis vir bonus eligendus est, ac semper ante oculos
habendus, vt sic, tanquam illo spectante, viuamus, et
omnia, tanquam illo vidente, faciamus.* Haec Senecae
verba, vtilissimum consilium dantis, nescio quò modo

A 2

rcuo-

*) Epist. XI.

IV

reuocant mihi identidem in memoriam imaginem beati viri, animumque vellicant, vt non modo ipse eius exemplum sequar, sed etiam iuuenibus nostris, litterarum studiosis, ad imitandum proponam, his praesertim temporibus, quibus magna talium virorum penuria esse coepit, et maior indies metuenda est. Ita enim sperare possum, fore, vt, quemadmodum olim P. Scipio, et alii ciuitatis Romanae praeclari viri, cum maiorum imagines intuerentur, vehementissime sibi animum ad virtutem aiebant accendi *): sic nostrorum iuuenum animi, contemplanda viri doctissimi, diligentissimi, integerrimi imagine, acerrimis ad has eius virtutes imitandas stimulis incitentur. Quapropter cum in praesenti aliquid ex more maiorum esset orationi adituali praemittendum, recte mihi sum visus facturus, si de viri huius vita et fatis breuem quidem, ob temporis et chartae angustias, ceterum accuratam narrationem exponerem. Et quidni vsurpemus antiquum illum et pium ritum, qui vigeat apud Romanos, vt si quis virtute clarus obiisset mortem, filius superstes, si aduoluerit et praesens esset, laudes eius pro
rostris

*) SALLVST. B. Iugurth. c. 4.

rostris diceret; si nullus superesset, idem praestaret pietatis officium τῶν ἄλλων εἰ τις ἀπὸ γένους ὑπῆρχε, quis-
 quis genere aut necessitudine proximus erat: VI POLY-
 BIVS refert *).

Erat in factis Academiae nostrae, ut prope intra
 vnius anni spatium luctuosa nobis morte eriperentur viri
 summi, quorum doctrinae et virtutis fama in primis Aca-
 demiam apud gentes exteras illustrabat et nobilitabat, IO.
 GOTTLÖB BOEHMIVS, CAROLVS FERDINANDVS HOM-
 MELIVS, et IO. AVGVSTVS ERNESTI, in sua quisque ar-
 te Roscius: quibus triumuiris tanquam cumulus quidam
 accessit, is de quo nunc scribere instituimus, HENRICVS
 GOTTLIEB FRANKIVS. Quemadmodum enim illi in
 historia, in iuris scientia elegantiore, in humanioribus
 litteris et theologia, haud dubie principatum tulerant:
 ita hic vir meritissimus studium historiarum coniunxerat
 cum iurisprudentia, non ea, quae lites in foro sectatur,
 et in priuatorum caussis agendis occupata est, sed cum
 illa nobilissima iurisprudentiae parte, quae de reipublicae
 Germanorum forma, et de principum imperii iuribus
 A 3 disput-

*) L. VI. c. 51.

disputat: in quo ipse genere primum locum videtur habuisse. Quam ob causam etiam in primis dignus fuerat, cui philosophiae practicae demandaretur professio. Nam populorum res gestae non ideo commendantur litteris, ut habeant otiosi, quo suam oblectent inertiam, iucundeque tempus fallant: sed ut inde capiamus, et quae sequi, et quae vitare oporteat. Quod Cicero voluit, summus et orator, et philosophus, et Ictus, cum historiam *vitae magistram* appellavit: significans, non aliunde melius instituendae vitae publicae priuataeque rationem hauriri posse, quam ex fonte historiarum, quae nobis innumerablem exempla casuum euentuumque proponunt. Ecquis igitur est, qui non maximam a nobis iacturam in Frankii morte factam esse iudicet? Ego vero in primis, cum publicae rei nomine, tum etiam mea causa, optimi senis amissione doleo, qui me, tanquam pater filium, singulariter amavit, carumque habuit, et qui rursus a me, tanquam pater a filio, magna reuerentia cultus atque dilectus est.

Natus est anno huius seculo quinto, a. d. iiii. Idus Augusti, Teichwitii, vico haud procul Weyda in Variscis

fcis fito, patre *Daniele*, verbi diuini ministro, matre *Maria Sophia*, *Henrici Philippi Alberti*, praetoris et caularum patroni apud Weydenses, filia. Non modo autem pater eius, verum etiam auus, proauus, ac multi ex eius gente alii, in illo regionis tractu sacris magna cum sanctitatis ac diligentiae laude operati fuerant *). Auus certe *Io. Frankius* in ipsa metropoli Weyda sacrorum antistes paene per quadraginta annos fuit, filiumque *Danielem*, nostri patrem, quatuor vltimis annis vitae, muneris sacri focium et adiutorem habuit. Eo mortuo, filius statim *Teichwitium* vocatus est, suscepitque ibi multos liberos e duabus vxoribus, quarum e posteriore primus noster eo anno, quo diximus, natus est. Sed hac fideli ac pia matre cum iam ineunte puerili aetate orbatus esset, auunculus, *Io. Gottlieb Alberti*, Ictus, et Ser. Saxoniae Duci *Vinariensi* a consiliis aulae et fisci, (qui aliquando etiam per tempus aliquod ad visitandum *Camerae Imperialis* iudicium ablegatus fuerat,) eum *Vinariam* abducentem, et domo receptum, liberaliter aluit, magnaue diligentia educandum curauit. Namque eum vna cum suo filio
 praec-

*) V. KARL GOTTLOB DIETMANN *Sächsische Priesterschaft. III. Band, S. 1299.*

praeceptoribus doctissimis priuatim erudiendum tradidit, qui eum non modo iis humaniorum litterarum elementis, quae puerili aetati sunt accomodata, verum etiam postea disciplinarum quarundam altiorum, historiarum, doctrinae ciuilis, et iuris denique publici, cognitione imbuerunt, et huius in primis tractandi maximo atque acerrimo studio, tanquam ardore quodam, animum iuuenilem inflammauerunt. Lipsiam venit anno seculi huius vicesimo quarto, et in ciuium academicorum numerum a *Christiano Friderico Boernero*, Rectore Magnifico, est relatus. Erat tum magna *Ridigeriani* nominis fama, qui vir summo studiosorum iuuenum concursu et applausu philosophiam profitebatur: quemadmodum tum etiam *Frankensteinio* in historia ciuili, in litteraria *Kappio*, in iuris denique publici doctrina *Mascouio* primae partes omnium consensu deferebantur. His igitur viris Frankius ad has percipiendas disciplinas praeceptoribus est usus, et vt tanto aptior ad iuris elegantioris scientiam consequendam redderetur, *Conradum* etiam audiuit, qui antiquitates iuris Romani et rem numismaticam exponebat. Deinde non illas tantum iuris partes, quas vt in hodierno foro maxime necessarias plerique prope solas discere solent, sed etiam

etiam ius naturale, canonicum, feudale, alia, vt cognosceret, scholas *Griebneri, Riini, Baueri, Gebaueri, Kaefneri* ac *Petermanni* assidue frequentauit. Vnde existimari potest, ad quamcunque iuris partem se postea conferre totum voluisset, nihil ei plane defuturum fuisse. Ita probe ingenio litterarum disciplina subaeto, omnem fere iuris vniuersi campum permensus, primum diligentiae fructum tulit hunc, vt sub finem anni MDCCXXVI ab amplissimo Philosophorum ordine Philosophiae et Liberalium Artium Baccalaureus, et anno proximo in solempni conuentu Magister, Procellario ac Decano *Io. Burc. Menkenio*, crearetur. Eo iam honore auctus, mox ab illustri ICtorum ordine, cum in examine consueto tentatus bene stetisset, Candidatorum iuris numero adscriptus, potestatem aperiendarum scholarum iuridicarum impetrauit. Etiam illud consecutus est, vt a Philosophorum ordine ipsi cura collegii rubri committeretur, nec non vt eiusdem ordinis Actuarius deligeretur. In hoc et laboris et honoris cursu quum decem annos, et eo amplius, consumsisset, denique a MDCCXXXVII animum ad caussas in foro agendas, eius rei facultate ipsi clementissime concessa, applicare coepit.

B

Neque

X

Neque tamen interea praeclaris scriptis subinde edendis, doctrinae suae fructum cum orbe erudito communicare omisit. Quis non, post tot annos, tot labores, tot integerrimi animi specimina, crederet, lautiora et illustriora diligentiae praemia ei tributa, ac tantum non obrusa esse? Sed si quis vnquam alius, certe Frankius noster illud vetus ac vulgatum prouerbium quod *Lipsiam expectari* iubet, veriuerbium esse expertus est. Nam anno demum MDCCXXXVIII Professor iuris publici, et is extraordinarius, a Friderico Augusto Poloniae Rege et Electore Sax. designatus fuit: cuius muneris caussa postea decretum est ei stipendium annuum \bar{c} thalerorum. Reliqua ad sustentandam vitam necessaria lectionibus et scriptis suis sibi comparauit. Quatuordecim annorum spatium rursus intercefferat, quum ordinaria Moralium ac Politices professio, quae *Io. Friderici Maii* morte vacuefacta erat, ipsi demandaretur: id quod factum est a MDCCCLXII. Neque post illud tempus, praeter mediocres huius muneris redditus, quidquam beneficii aut honoris academici habuit, nisi quod ab ordine suo aliquoties Procancellarius et Decanus

nus electus est, et bis*) magistratum academicum gessit, et quidem summa omnium cum laude atque approbatione.

Quis non miretur et stupeat ferreum viri animum, et illud indefessum ac perpetuo flagrans tum discendi, tum docendi et scribendi studium, quod ille per tot annos, in tanta rei familiaris tenuitate, aduersus tot vndique obiecta impedimenta, constantissime semper et nihil imminutum ad finem vitae vsque retinuit, neque vllò incommodo vquam ab industria officii strenue faciendi auocari sese passus est? Atque ego illud in primis olim saepe miratus sum, quo modo fieret, vt vir exquisita doctrina et immensa prorsus lectione instructus, quem in rebus historicis viam bibliothecam appellares, a quo me nunquam nisi doctiorem discessisse, verissime possum dicere, qui omnes fere omnium aetatum historicos perreptauerat, qui tot scriptis doctissimis inclarauerat, (quorum catalogum nuper alibi propositum**), hic non putauimus repetendum esse,) quo modo igitur fieret, vt hic vir a tam

B 2

exiguo

*) a. 1773 et 1777.

**) *S. Leipziger gelehrtes Tagebuch auf das Jahr 1787. S. 64.*

exiguo auditorum numero frequentaretur? Sed desini-
 mirari, postquam animaduerti, quibus rebus plerique
 iuuenes maxime duci et moueri soleant, vt alium docto-
 rem alii praefendum esse existimant. Alii rogari et in-
 uitari volunt: alii vocis et orationis magnificiunt suauita-
 tem: alii alia specie aliqua externa capiuntur: alii et ipsi
 eo conuolant, quo cateruam sodalium vident confluisse.
 At Frankius noster, suae sibi conscius virtutis, doctrinae
 et integritatis, infra dignitatem suam putabat esse, offer-
 re se ipsum aliis, aut scholarum suarum vtilitatem cui-
 quam laudare. Praeterea deerat sane viro alioqui doctis-
 simo illa suauitas oris, et linguae volubilitas, quae pluri-
 mum semper apud viuendam iuuentutem habuit commen-
 dationis. Erant etiam in eo antiqui et seueri mores, et
 summa quaedam per omnia simplicitas: incedebat anti-
 quo vestitu, alieniore illo ab nostri seculi consuetudine,
 h. e. vt imperiti accipiunt, qui nihil concinnitatis et ele-
 gantiae haberet. Cuius generis alias nonnullas minutias
 commemorare supersedeo. Quid igitur? Vulgus discen-
 tium, quod fere nihil spectat, suspicit, admiratur, nisi
 speciem sensus ferientem, nullo modo se putabat profi-
 cere

cere quidquam posse ab eo viro, cuius capillamentum proavorum nostrorum tempore confectum videretur. — Cogitanti haec mihi venit in mentem epigramma festiium poetae Germanici veteris, quod non possum quin adscribam:

*Priscus hat sehr viel Verdienste, ist gelehrt — und wird
veracht:*

*Ach! der neue Modeschneider, hat ihm noch kein
Kleid gemacht.*

Sed haec omnia, quamvis ingrata, nunquam tamen nec Frankium nostrum ipsum a recto diligentiae ac virtutis cursu auocarunt, nec alios viros cordatiores impediunt, quo minus eum impense amarent, eiusque laudibus, quas in republica eruditorum ex merito maximas consecutus erat, mirabiliter fauerent. Litterarum quidem commercium cum eo habebant non tantum viri eruditi ac scriptores, in academiis aliis viuentes, verum etiam amici principum multi, in splendidissima aularum frequentia constituti. Et plurima, eaque valde insignia, fauoris in eum specimina Principes ipsi ediderunt. Ita Henricus, Princeps Schwarzburgico - Sondershusanus, eum dignatus

XIII

est, cui dignitatem Comitis Palatini Caesarei vltro conferret. *)

Statura corporis erat nec brevis, nec nimis longa, sed ea, quae ipso adspectu virum grauem indicaret, qui aptius inter senes, quam inter iuuenes versaretur. Animi autem integritas et candor erat priscus: dictis factisque omnibus veritas constabat: nihil tecti, callidi, aut simulati: nemini non statim eius rectus ac simplex animus patebat.

Vixit in coelibatu. Frugalitate tanta erat, vt, licet in re permediocri constitutus, tamen paulatim bibliothecam sibi colligeret multo instructissimam, maxime in genere historico et iuridico. Ex huius bibliothecae venditione quae pecunia fuisset coacta, eam Philosophorum in Academia nostra Ordini legauit, vt ex foenore tum stipendia distribuerentur litterarum studiosis, tum alia quoque legata certis personis quibusdam soluerentur. O exemplum imitatione dignissimum!

Obiit anno abhinc, die XIII Sept. triduo post magnam Ernestium, marasmo, quem medici vocant, senili,

et

*) a. 1749.

et asthma. Mortem expectauit non inuitus, quippe animo bene praeparato, vt virum Christianum et philosophum practicum decebat. Obdormiuit placide, quum vixisset in his terris annos sex et septuaginta, mensem vnum, ac dies quatuor. Sed viuet ille perpetuo in animis eorum omnium, quibus eum nosse contigerat, et qui de veris doctorum virorum meritis recte possunt iudicare; in primis autem in mentibus eorum, qui ex huius Academiae ciuibus in posterum eius liberalitatis, per stipendia legata demonstratae, participes fient. Quibus quidem illius memoriam, et virtutum eius, quas supra praedicaui-
mus, exemplum vehementer etiam atque etiam cupio commendatum esse.

Nunc ad illud veniam, cuius caussa haec scripta sunt. NEMPE RECTOREM ACADEMIAE MAGNIFICVM, CELSISSIMOS PRINCIPES, ILLVSTRISSIMOS COMITES, GRAVISSIMOS VTRIVSQVE REIPVBLICAE PROCERES, COMMILITONES denique GENEROSISSIMOS ET NOBILISSIMOS, ea qua quemque par est, reuerentia, obseruantia, et humanitate rogo, vt futuro die XXXI Augusti, hora VIII, orationi meae aditali

De

XVI

De probitate Philosopho necessaria,
et gratiarum actioni, et votis pro salute Optimi Princi-
pis, vt

Serus in coelum redeat, diuque

Laetus intersit populo beato,

interesse, meque dicentem benigne et attente audire ve-
lint. Quod ab ipsis beneficium vt expectem, non modo
solita eorum erga omnes comitas et humanitas, sed
etiam singularia, quae in me plerique antea ediderunt, fa-
voris ac beneuolentiae specimina, efficiunt. P. P. in
Vniuersitate litter. et artium Lipsiensi, Dom. XIII p. F. Trin.

MDCCCLXXXII

LIPSIAE

EX OFFICINA KLAVBARTHIA

ZG 1947 OK

ULB Halle
006 762 492

3

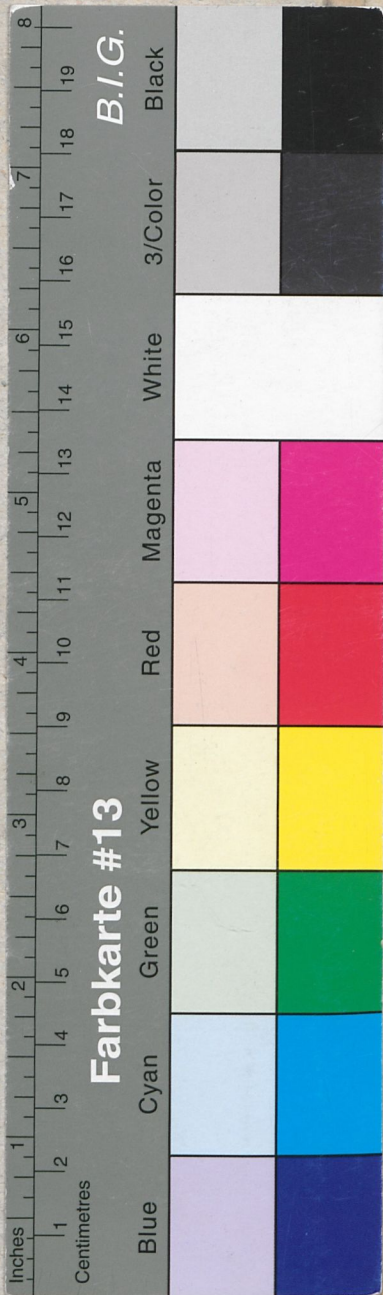
v. 28

MC

115

OK 292

IV, 279

AD AVDIENDAM
ORATIONEM ADITIALEM

D. XXXI AVG. MDCCLXXXII

NOVI MVNERIS CAVSSA HABENDAM
RECTOREM ACAD. MAGNIFICVM
CELSISSIMOS PRINCIPES
ILLVSTRISSIMOS COMITES
VTRIVSQVE REIP. PROCERES GRAVISSIMOS
COMMILITONES GENEROSISSIMOS
ET NOBILISSIMOS
HVMANISSIME INVITAT
IO GEORGIVS ECCIVS
MORAL. ET POLIT. PROFESSOR

Differitur

de vita Antecessoris in munere

B. HENRICI GOTTLIEB FRANKII

